

De visie op het kind en de implicaties voor het strafrecht (1500-2000)

Ismail Boutaleb, 3251128

Bilderdijkstraat 45 BIS, Utrecht

i.boutaleb@students.uu.nl

Bachelorscriptie Onderzoeksseminar III : Criminal Minds

18-01-2013

Inhoud

Inleiding	3
Hoofdstuk 1	5
De vroegmoderne samenleving, gezin, visie op het kind en strafrecht (1500-1650)	5
1.1 De vroegmoderne samenleving	5
1.2 Het gezin en de gemeenschap	6
1.3 Strafrecht en visie op het kind	7
Hoofdstuk 2	11
De Verlichte samenleving, visie op het kind, afwijkend gedrag en strafrecht (1650-1800)	11
2.1 De verlichte samenleving en de visie op het kind	11
2.2 Afwijkend gedrag	12
2.3 Strafrecht	13
2.4 Rechtszaak	14
Hoofdstuk 3	16
Jeugdcriminaliteit, kindbeeld en strafrecht (1800-1900)	16
3.1 Jeugdcriminaliteit	16
3.2 Toename jeugdcriminaliteit	17
3.3 Bemoeienis met de jeugd en strafrecht	19
3.4 Effect kindbeeld op het strafrecht	20
3.5 Rechtszaken	21
Hoofdstuk 4	23
Eerste jeugdrechtbank, kindbeeld in de jaren zestig tot negentig en implicaties strafrecht (1900-2000)	23
4.1 Jeugdrechtbank	23
4.2 Kindbeeld en implicaties op het strafrecht	25
4.3 De jaren zestig	26
4.4 De jaren zeventig en tachtig	27
4.5 De jaren negentig	28
Conclusie	30
Literatuurlijst	33
Literatuur	33
Bronnen:	34
Websites:	34

Inleiding

Het onderwerp dat in dit paper behandeld wordt is jeugdcriminaliteit. Dit onderwerp fascineert de mens als sinds mensenheugenis. Door heel de geschiedenis zijn filosofen, dominees, medici en politici bezig geweest met het definiëren van de jeugd. Dit paper behandelt de visie op de jeugd vanaf de vroegmoderne tijd tot aan de huidige tijd. Met deze opzet wordt gekeken naar de effecten van het heersende kindbeeld op het bestraffen van de jeugd. De vraagstelling luidt dan ook: ‘Op welke manier beïnvloedde het heersende kindbeeld in Engeland de berechting van het kind in de periode 1500-2000?’.

Het onderzoek is opgedeeld in vier hoofdstukken die antwoord geven op de hoofdvraag. Ten eerste word gekeken naar de vroegmoderne tijd. Wat was de visie op de samenleving, de visie op het kind en de implicatie daarvan op het strafrecht? In het tweede hoofdstuk wordt de Verlichtingsperiode behandeld. Deze periode (1650-1800) maakt deel uit van de vroegmoderne tijd, maar wordt hier apart genomen. In de Verlichting is namelijk een breuk te signaleren in het kindbeeld. Het derde hoofdstuk behandelt het negentiende-eeuwse kindbeeld en de gevolgen op het strafrecht. Het laatste hoofdstuk geeft de ontwikkeling van het jeugdstrafrecht weer tot de huidige tijd.

In het onderzoek wil ik aantonen dat het kindbeeld van doorslaggevend belang was op de berechting van het kind. Het is interessant om te zien hoe er in het verleden met jeugdcriminaliteit werd omgegaan. Juist in deze tijd wordt ook veel gesproken over jeugdcriminaliteit. In het nieuws verschijnen vaak items over jeugdige criminelen en de zoektocht naar een oplossing voor het probleem. Dit paper probeert het probleem in historische perspectief te plaatsen, en daarmee een bijdrage te leveren aan de discussie over jeugd en criminaliteit.

Op het gebied van jeugdstrafrecht is veel literatuur verschenen. Dit onderzoek wordt ingekaderd in de literatuur van Cavallo en Evangelisti¹, Foyster en Marten². In deze boeken worden de samenleving, het kindbeeld en het gezin per periode beschreven. Daarnaast worden er strafrechtzaken uit het verleden gebruikt om de ontwikkeling in het strafrechtstelsel aan te tonen. Bronnen van de *Old Bailey*³ laten zien hoe een proces in het verleden in zijn werk ging. Deze bronnen zijn relevant omdat er naast volwassenen ook

---

¹ Sandra Cavallo en Silvia Evangelisti (ed.), *A Cultural History of Childhood and Family in the Early Modern Age* (Oxford en New York 2010).

² E. Foyster en J. Marten (ed.), *A Cultural History of Childhood and Family in the Age of Enlightenment* (Oxford en New York 2010).

³ <http://www.oldbaileyonline.org> (versie 17 april 2011).

kinderen berecht worden. Vervolgens worden Foucault en Kirchheimer en Rusche aangehaald om de ontwikkeling van het strafrechtssysteem in perspectief te plaatsen. Foucault benadrukt de wil van de overheid om de burger te controleren⁴, en Kirchheimer en Rusche⁵ zien de ontwikkeling van het strafrechtssysteem vooral als middel van de burgerij om zelf te ontlopen aan lijfstraffen. Als laatste worden Smith en Sueda aangehaald om het huidige beleid aangaande jeugdcriminaliteit te beschrijven. Deze twee onderzoekers hebben zich vooral bezig gehouden met de verzwaring van het jeugdstrafrecht in de jaren negentig als reactie op gruwelijke moorden door kinderen.⁶

---

⁴ M. Foucault, *Discipline and Punish : The Birth of Prison*, vertaald uit het Frans door Alan Sheridan (Londen 1977).

⁵ C. Emsley, *Crime and Society in England, 1750-1900* (Londen en New York 1987).

⁶ D. Smith en K. Sueda, 'The killing of children by children as a symptom of national crisis : Reactions in Britain and Japan', *Criminology and Criminal Justice* 1 (2008).

Hoofdstuk 1

De vroegmoderne samenleving, gezin, visie op het kind en strafrecht (1500-1650)

1.1 De vroegmoderne samenleving

De vroegmoderne samenleving werd gekenmerkt door grote religieuze veranderingen. Aan het begin van de zestiende eeuw ontstond het protestantisme. Deze beweging kreeg in de loop van de zestiende eeuw steeds meer aanhang. Uiteindelijk zou dit tot grote conflicten in Europa leiden. Maar naast de machtsstrijd in Europa discussieerden zowel protestanten als katholieken over de invulling van het gezinsleven. Deze discussie was al eerder op gang gekomen ten tijde van de Renaissance, maar kwam in een stroomversnelling omdat beide geloofsrichtingen hun ideeën moesten bepalen. De bevolking moest duidelijk voor ogen krijgen wat het katholieke, dan wel protestantse ideaal ten opzichte van het gezin was. Wat de drie stromingen gemeen hadden was de discussie over de plaats van het gezin in de samenleving.⁷

Sinds de opkomst van natiestaten in de vijftiende eeuw was men bezig met het formuleren van idealen over het gezin. Men zocht naar een verbinding tussen het gezin en de staat. Het gezin was het beginpunt van orde en autoriteit in de samenleving. Een goede leiding over het gezin werd gezien als eerste stap naar goed leiderschap over een stad of staat. In een gezin had ieder lid een taak in het huishouden. Zo was de vader de leider van het gezin die alle beslissingen nam. De moeder zorgde voor het huishouden en de kinderen. Op deze wijze kon men een succesvol gezin bewerkstelligen. Dit model fungeerde als blauwdruk voor de samenleving. Iedere inwoner van een stad of staat moest een actieve rol hebben om de rijkdom en status te handhaven.⁸

De twee grote religieuze stromingen in de zestiende eeuw leverden een belangrijke bijdrage aan de discussie over het ideale gezin. Zowel protestantse als katholieke staten legden een grote nadruk op de hiërarchische indeling van het gezin. Volgens beide bewegingen was dit een eerste stap in het creëren van volgzame burgers. In het gezin werden goede christenen gevormd. De normen en waarden die door de vader op het gezin werden gelegd waren in het belang van de staat. De staat probeerde via boeken en voorschriften over

---

⁷ Cavallo e.a., *A Cultural History Early Modern*, 1.

⁸ *Ibidem*, 2.

het gezin meer controle uit te oefenen op de burgers. Alleen op deze manier kon er orde en rust in een samenleving heersen.⁹

1.2 Het gezin en de gemeenschap

In de vroegmoderne tijd waren families door sociale netwerken en verbonden met de gemeenschap. Door middel van gilden, broederschappen en andere vormen van sociale verbanden stonden families in contact met de grotere gemeenschap van een stad of landelijk gebied. Deze verbanden zorgden voor de handhaving en continuïteit van het gezinsleven. Op deze manier kon de familie economisch, politiek en cultureel voortbestaan in de gemeenschap. De vroegmoderne tijd kenmerkte zich door plagen, rampspoed en oorlog. Om het voortbestaan van de familie te garanderen in deze moeilijke tijden waren de sociale verbanden noodzakelijk.¹⁰

Het grootste gedeelte van de bevolking woonde in de vroegmoderne tijd op het platteland. Op het platteland waren de meeste families afhankelijk van de lokale heerser. Met deze heerser hadden ze een contract afgesloten. In ruil voor bescherming moesten de families een percentage van de oogst afstaan aan de heer. Dit feodale stelsel zou tot aan het einde van de vroegmoderne tijd blijven bestaan. Naast deze overeenkomst met de lokale heerser waren families ook met elkaar verbonden. Door middel van kerkbezoek, medische hulp en sociale activiteiten hield men onderling contact. Ook steunde de lokale gemeenschap pasgetrouwde stellen. In Engeland was het de gewoonte om ‘bride ales’ aan het pasgetrouwde stel te schenken. Deze ‘bride ales’ konden financiële giften of goederen zijn.¹¹

Vanaf de vijftiende eeuw werd het gebruikelijk dat gemeenschappen door verschillende lokale instituties bestuurd werden. Dit kon een vergadering van dorpsbewoners zijn, een kerkelijke en civiele rechtbank of een bestuursambtenaar vanuit de landelijke overheid. Deze lokale instituties stimuleerden de samenwerking tussen families door middel van landbouwprogramma's, maar ze speelden ook een rol in het handhaven van de orde en discipline van de gemeenschap. De rol van deze lokale instituties verschilde in Europa. In Engeland was de centrale overheid zwakker dan in Centraal of Zuid-Europa. Dit had te maken met de macht van de centrale staat, die op het continent, met uitzondering van de Lage Landen, sterker was dan in Engeland. De arm van de overheid, door middel van lokale heersers, was over het algemeen sterker in deze gebieden. In Engeland en de Lage Landen

---

⁹ ‘Ibidem’, 4.

¹⁰ ‘Ibidem’, 33.

¹¹ ‘Ibidem’, 38.

kende men een vorm van een parlementair bestuur, en stonden gemeenschappen meer op zichzelf.¹²

In de zestiende eeuw nam de invloed van de overheid en kerk op het gezin toe. Het gemeenschappelijke geloof werd een belangrijk aspect in de samenleving en het gezinsleven. Zowel protestantse als katholieke staten zochten manieren om hun invloed te vergroten op de lokale gemeenschap en de gezinnen. Door middel van kerkelijke rechtbanken en kerkenraden probeerde de staat de morele orde te bewaren in de gemeenschap. Conflicten en disputen werden via deze organen opgelost. Door middel van straffen en vervolging probeerde men de bevolking ook op moreel gebied in de hand te houden. In deze eeuw was er een toename van dit soort straffen. Zowel kerkelijk als civiele instituties hadden het recht om te interveniëren als een persoon of gezin zich niet aan de morele wetten hield.¹³

De handhaving van de orde liep niet alleen via officiële kanalen, maar vooral ook via informele kanalen. Vaak werden conflicten opgelost door een derde partij. Dit waren familieleden, burens of lokale geestelijken. Ook speelde roddelen een grote rol in de handhaving van de normen en waarden. Afwijkende personen en gezinnen waren onderwerp van gesprek, en de vernedering die men hierdoor onderging had een afschrikwekkend effect. De sociale controle zorgde ervoor dat mensen minder snel afwijkend gedrag vertoonden.¹⁴

1.3 Strafrecht en visie op het kind

Het morele en afschrikwekkende aspect van het vroegmoderne strafrecht blijkt uit de volgende bron van de Old Bailey. De Old Bailey was het strafrecht hof in Londen van 1674 tot 1913. De bronnen beginnen eerst met de datum, de gevangenis en de plaats van executie. In dit geval gaat het om gevangenen die vanuit de Newgate gevangenis naar de executieplaats Tyburn worden gebracht. Tyburn was de algemene executieplaats van Londen in de vroegmoderne tijd. Tot diep in de achttiende eeuw werden hier criminelen opgehangen.¹⁵

Deze bron gaat over de executie van achttien criminelen op maandag 15 juli 1689. Wat opvalt in deze bron is de invloed van de kerk op het proces. De bron is doorweven van geestelijke taal. De gevangenisdominee preekt tegen de gevangenen en overhoord ze één voor één over hun zonden. Het opvallende is dat de meesten hun zonden toegeven en diep berouw tonen, maar dat de dominee er niet veel van gelooft. Hij ziet het vooral als slap

---

¹² 'Ibidem', 38.

¹³ 'Ibidem', 39.

¹⁴ 'Ibidem', 40.

¹⁵ S. Devereaux, 'Recasting the Theatre of Execution : The Abolition of the Tyburn Ritual', *Past and Present* 1 (2009) 129.

excuus van de veroordeelden om genade te krijgen. Volgens de dominee zijn ze niet overtuigd van hun fouten. Op de ochtend dat de veroordelen geëxecuteerd worden preekt de dominee nog een keer tegenover hen. Het valt de dominee op dat de meesten op dat moment meer overtuigd zijn van hun overtredingen. Toch zijn er een paar veroordeelden die volgens hem zeer onverschillig reageren. Zo schrijft hij dat een ene Thomas Lee uit Hertfordshire totaal niet bezig was met het overdenken van zijn zonden. Het deed hem weinig dat hij zich zou moeten verantwoorden tegenover God als hij gestorven was. In dit geval gaat het om een achttienjarige jongen.¹⁶ Er is ook een gevangene die meer van zijn zonden overtuigd lijkt. Zo schrijft de dominee over Robert Evans uit Worcestershire, 26 jaar oud, die meer berouw toont dan de andere gevangenen. De criteria die de dominee hanteert met betrekking tot het berouw van de gevangenen zijn wat onduidelijk. Robert Evans schijnt meer berouw te hebben dan andere gevangenen, maar waaruit dat blijkt is niet helemaal duidelijk. Andere bekennen hun zonden ook, maar daar wordt geen notie gemaakt van oprecht berouw. Ik heb het idee dat het persoonlijke gevoel van de dominee bij een persoon belangrijker is dan een lijst vastgestelde criteria aangaande berouw. In ieder geval noemt hij die criteria, als die er zouden zijn, niet.¹⁷

Wat deze bron relevant maakt voor het onderzoek is dat er vier kinderen en tieners veroordeeld worden. Het gaat hier om de achtjarige Nicholas Mason, de zestienjarige Thomas Roberts, de zestien- of zeventienjarige John Atherton en de achttienjarige Thomas Lee. De straffen voor deze kinderen zijn verschillend van aard. Zo wordt de jonge Nicholas veroordeeld vanwege sporten op zondag terwijl hij in de kerk behoorde te zitten. Thomas Roberts wordt veroordeeld vanwege een beroving. John Atherton wordt veroordeeld vanwege verschillende misdrijven die niet bij name genoemd worden en Thomas Lee wordt veroordeeld wegens diefstal. De zojuist beschreven Thomas Lee toont weinig berouw volgens de dominee, maar de anderen doen dat wel. Nicholas Mason hoopt dat God hem zijn zonden zal vergeven. Thomas Roberts geeft toe dat hij met slecht gezelschap omging en hoopt dat hij voldoende berouw toont. John Atherton biecht niets op aan de dominee en beweert dat hij al persoonlijk vrede heeft gesloten met God.¹⁸

Het laatste gedeelte van de bron beschrijft de executie. Letterlijk wordt beschreven hoe de executie verloopt. De veroordeelden staan op een wagen met een rijdier ervoor gespannen. Op het moment dat het rijdier gaat lopen vallen de veroordeelden met de strop om

---

¹⁶ *Old Bailey Proceedings* (www.oldbaileyonline.org, versie 6.0, 17 april 2011), *Ordinary of Newgate's Account*, 15 juli 1689 (OA16890715).

¹⁷ *OBP, Ordinary's Account*, 15 juli 1689 (OA16890715).

¹⁸ 'Ibidem'.

hun nek naar beneden. In de letterlijke woorden van de dominee (...) 'and they by that means were committed to Eternity.'¹⁹

Uit deze bron blijkt dat er geen onderscheid werd gemaakt tussen kinderen en volwassenen in het vroegmoderne strafrecht. Ongeacht leeftijd werden mensen veroordeeld voor overtredingen en misdrijven. Het fascinerende aan deze bron vind ik dat zelfs een kind van acht veroordeeld wordt. In de huidige tijd zou dat ondenkbaar zijn. De vroegmoderne visie op het kind was dus wezenlijk anders dan tegenwoordig. Een mens was zondig en slecht van aard. En deze zonde moest bestraft worden ongeacht leeftijd. Toch staat deze bron, en het daaruit gedestilleerde mensbeeld, in schril contrast met het dagboek van Constantijn Huygens, secretaris van prins Frederik Hendrik, stadhouder Willem II en stadhouder Willem III. In zijn dagboek schrijft hij op een liefdevolle manier over zijn opgroeiende kinderen. Zo noteert hij wanneer de kinderen gaan lopen en wanneer ze gaan praten. Blijkbaar zat er een soort dualisme in de visie op het kind in de vroegmoderne tijd. Aan de ene kant was men overtuigd van de zondige aard van het kind. Een kind dat overtredingen beging was net zo schuldig als een volwassene. Aan de andere kant kon men ook genieten van kinderen, zoals Constantijn Huygens aangeeft. Hieruit komt een meer onschuldig beeld van het kind naar boven.²⁰ In ieder geval is er sprake van regionale verschillen in Europa aangaande het beeld op het kind. In Spanje maakte men bijvoorbeeld wel onderscheid in strafmaat tussen kind en volwassene. In het dertiende-eeuwse Castiliaanse wetboek, de *Siete Partidas*, staat geschreven dat kinderen onder de leeftijd van 10,5 niet veroordeeld konden worden vanwege een misdrijf. De wetgevers schreven dat het hoogst onwaarschijnlijk is dat een kind van die leeftijd met voorbedachten rade een misdrijf begaat. In Sevilla was het zo dat kinderen jonger dan zestien nooit ter dood werden veroordeeld. Ze werden gezeseld of naar de galeien gestuurd.²¹

In de vroegmoderne tijd is te zien dat het strafrecht voor zowel ouderen als jongeren gelijk is in Engeland. De nadruk ligt op de criminele handeling, niet de crimineel. Afwijkend gedrag, of crimineel gedrag, werd als bedreigend ervaren door de politieke elite. Men was ervan overtuigd dat er alleen orde kon heersen in een land als er gedisciplineerde burgers waren. Criminelen overtraden de regels, en vormden daarmee een bedreiging voor de samenleving van de stad of het land. Om deze reden werden wetsovertreders zwaar gestraft. Wat extra mee

---

¹⁹ 'Ibidem'.

²⁰ Cavallo e.a., *A Cultural History Early Modern*, 20.

²¹ 'Ibidem', 196.

woog was het idee van zonde dat aan de overtreding werd gekoppeld. Er werd niet alleen een wet overtreden, er werd ook een zonde tegenover God begaan.

Hoofdstuk 2

De Verlichte samenleving, visie op het kind, afwijkend gedrag en strafrecht (1650-1800)

2.1 De verlichte samenleving en de visie op het kind

In de tijd van de Verlichting zijn zowel veranderingen als continuïteit te zien als het gaat om het gezin in de samenleving en het kindbeeld. Continuïteit is te zien in het voortbestaan van werkende ouders, de rol van het gezin in de opvoeding van kinderen en de verbondenheid met de lokale gemeenschap door middel van sociale verbanden of verenigingen. De verandering in de visie op de samenleving en het kind was vooral een elitaire aangelegenheid, maar dat betekende niet dat de nieuwe ideeën geen invloed hadden. Over het algemeen bleef voor grote delen van de bevolking de huiselijke situatie hetzelfde, maar de visie op het gezin was aan veranderingen onderhevig. Deze veranderingen zijn terug te voeren op de ideeën van John Locke (1632-1704) en Jean-Jacques Rousseau (1712-1778).²²

De werken van Locke en Rousseau veranderen het beeld op het gezin en het kind aanzienlijk. Belangrijke werken van Locke over dit onderwerp zijn *Essay Concerning Human Understanding* (1690) en *Some Thoughts Concerning Education* (1693). Het invloedrijkste werk van Rousseau op dit gebied is *Émile* (1762). Deze werken werden vertaald en over heel Europa verspreid. Daarnaast kwamen hun ideeën tot uiting in de populaire literatuur uit die tijd. De schrijver Daniel Defoe, bekend van *Robinson Crusoe* (1719), vertolkte de ideeën van John Locke. Het belangrijkste punt waarmee Locke en Rousseau verschilden van hun voorgangers is de opvoeding van het kind door middel van liefdevolle onderwijzing in plaats van disciplineren door lijfstraffen. Volgens deze twee filosofen stond de kindertijd als periode op zichzelf. Voorheen zag men de kindertijd ook als een andere periode, maar dan in het licht van de voorbereiding op het volwassen leven. Kinderen werden gezien als kleine volwassenen. Locke en Rousseau betoogden dat de kindertijd radicaal anders is dan het volwassen leven. Bovendien waren kinderen geneigd het goede te doen, in plaats van het kwade. Deze gedachte was ook een radicale breuk met het verleden, waarin men dacht dat het kind geneigd was het kwade te doen.²³

Door het geloof in de natuurlijke 'goedheid' van het kind geloofde Rousseau dat kinderen op spelenderwijs opgevoed moesten worden in plaats van een strenge en autoritaire aanpak. Deze manier zou de kinderen ten goede komen in hun ontwikkeling naar

---

²² Foyster, *A Cultural History Enlightenment*, 15.

²³ *Ibidem*, 3.

volwassenheid. Deze gedachte van Rousseau was voor veel ouders in die tijd een stap te ver. Locke's ideeën spraken meer tot de verbeelding van de ouders. Locke zei dat het kind als *tabula rasa* ofwel 'onbeschreven blad' ter wereld komt. De ouders moesten het kind gestructureerd en ordelijk opvoeden om de wil van het kind aan de ratio onderhevig te maken. Locke's idee richtte zich meer op de opvoedende taak van de ouders dan die van Rousseau. Uit dit idee is op te maken dat er een grote verantwoordelijkheid bij de ouders lag. Wangedrag van kinderen lag immers niet meer aan hun slechte inborst, maar aan een slechte opvoeding. De opvoeding, bij uitstek de taak van de moeder, werd steeds belangrijker tijdens de Verlichting. Hierdoor werd ook het moederschap geïdealiseerd. Een moeder moest fulltime beschikbaar zijn om de kinderen op te voeden. Dit idee zou tot volle wasdom komen in de negentiende eeuw, waarin de burgerlijke middenklasse opkwam.²⁴

De nieuwe visie op het kind had een tweeledig effect op ouder-kind relatie. Aan de ene kant werd de opvoedingstaak van de ouders belangrijker, aan de andere kant werd het ouderschap op een nieuwe manier bekeken. Kinderen gaven vreugde aan het bestaan en waren een bron van inspiratie. Natuurlijk was dit in de vroegmoderne tijd ook al het geval, zoals beschreven in het dagboek van Huygens, alleen was het in die tijd geen onderdeel van de visie op het kind. Zoals eerder gezegd veranderende het discours over het gezin en het kind in de Verlichting. In realiteit veranderde er niet zoveel in de gezinnen.²⁵ In de loop van de tijd trad er een vermenging op tussen het oude, christelijke kindbeeld en het nieuwe Verlichte kindbeeld. Zo betoogden de puriteinen in Engeland aan het einde van de achttiende eeuw dat kinderen nog steeds geneigd waren tot het kwade, maar de Verlichte denkbeelden aangaande het kind onderschreven ze wel. Ook de puriteinen legden een grote nadruk op de opvoeding en onderwijs van het kind.²⁶

2.2 Afwijkend gedrag

Vanaf de tweede helft van de achttiende eeuw wordt de basis gelegd voor de kinderpsychologie. Onder invloed van de ideeën van Locke en Rousseau krijgt men meer aandacht voor het gedrag van het kind. Beide filosofen zijn van mening dat kinderen verschillende perioden van ontwikkeling doormaken. De eerste periode is de babytijd, de tweede periode is de kindertijd en de derde periode de pubertijd. Door de erkenning van deze opdeling verschijnen de eerste boeken over gedrag van kinderen. Uiteindelijk zal in de

---

²⁴ 'Ibidem', 4.

²⁵ 'Ibidem', 4.

²⁶ 'Ibidem', 5.

negentiende eeuw de psychologie, en de sub-discipline van kinderpsychologie, tot volle bloei komen. Maar in de tweede helft van de achttiende eeuw maakt men een begin met het vaststellen van afwijkend gedrag en de oplossingen daarvoor. Men ging afwijkend gedrag als medisch probleem zien in plaats van onwenselijk handelingen.²⁷

2.3 Strafrecht

Sinds 1688 bestond in Engeland de *Bloody Code*. Dit wetboek bepaalde dat er vijftig overtredingen waren waarop de doodstraf stond. In de achttiende eeuw nam het aantal straffen waarop de doodstraf stond in rap tempo toe. Aan het einde van de achttiende eeuw stonden er op 220 overtredingen de doodstraf. Deze verviervoudiging had te maken met de invoering van de *Black Act* in 1723. Door economische neergang in de jaren '20 van de achttiende eeuw ontstonden er sociale spanningen in Engeland. Groepen rovers teisterden het platteland en stalen vee van de landheren. Met de invoering van de *Black Act* probeerde het parlement het tij te keren. Er stonden strenge straffen op het stelen van andermans bezit.²⁸

Het strafrecht was in de achttiende eeuw als volgt georganiseerd. Wetsovertreders konden op drie verschillende manieren worden berecht. Kleine overtredingen werden gezamenlijk behandeld door een magistraat, of per twee behandeld in snelle rechtszittingen. Deze rechtszittingen werden in de negentiende eeuw geformaliseerd. Serieuze overtredingen werden behandeld tijdens de *Quarter Sessions*. Deze rechtszittingen vonden 4 keer per jaar plaats en alle magistraten van een landelijk gebied of een stad konden deze zitting bijwonen. De zwaarste overtredingen werden behandeld door rechters tijdens *Assizes*. Deze rechtszittingen vonden 2 keer per jaar plaats. Er konden ook speciale *Assizes* worden ingericht als er serieuze problemen waren in het land. De voedselrellen van 1795 in Sussex zorgden voor een speciaal ingelaste rechtszitting om de daders te berechten.²⁹

In de tweede helft van de achttiende eeuw kwam er kritiek op het strafrecht. Sir Samuel Romilly en Sir James Mackintosh begonnen aan het begin van de negentiende eeuw met een hervorming van het strafrecht. Met zijn werk *Thoughts on Executive Justice* (1786) vroeg Romilly aandacht voor de onlogische en brute straffen van de *Bloody Code*. Deze hervormers worden vaak beschreven in het kader van de *Whig Interpretation of History*. Deze historiografische stroming ziet de vooruitgang en rationalisering van de mens in de tijd als onvermijdelijk. Er is maar één weg die geleid heeft tot een liberale democratie. In dat kader

---

²⁷ 'Ibidem', 173.

²⁸ Emsley, *Crime and Society*, 9.

²⁹ 'Ibidem', 12-13.

wordt de ontwikkeling van het criminele wetssysteem beschouwd. Op deze onvermijdelijke vooruitgang van het strafrecht is veel kritiek geweest. De historici Georg Rusche en Otto Kirchheimer zeiden dat er in verschillende tijden verschillende soorten van strafrecht waren. Per tijdssysteem verschilde het strafrechtssysteem. Zo zouden tijdens het feodalisme de lijfstraffen gangbaar zijn omdat het lichaam het enige bezit was. Tijdens het mercantilisme zouden dwangarbeid en opsluiting gangbaar zijn en tijdens de Industriële Revolutie gedwongen heropvoeding omdat een vrije markt gewillige burgers eiste. Volgens deze historici is het humaner worden van het strafrecht niet te danken aan vooruitgang. De wens van de bourgeoisie om zichzelf te behoeden voor lijfstraffen en de angst van deze groep voor sociale onrust van de arbeiders, veroorzaakt door oneerlijk harde straffen, liggen hieraan ten grondslag. Deze interpretatie van het strafrecht is marxistisch te noemen. De sociale structuren zorgen voor ongelijkheid in de samenleving.³⁰

Michel Foucault heeft ook kritiek op de *Whig historians*. Volgens Foucault was het nieuwe strafrechtssysteem erop gericht de afwijkende mens te controleren. Door middel van opsluiting en heropvoeding kon de staat macht uitoefenen op haar burgers. De interpretatie van Foucault is meer van toepassing op de negentiende eeuw. Dat zal in het volgende hoofdstuk behandeld worden met betrekking tot het jeugdstrafrecht.³¹

2.4 Rechtszaak

Deze zaak gaat over de verdachte Thomas Perry, een vijftienjarige jongen die geld heeft gestolen van Lord Pomfret. Hij werkte als bediende bij deze heer. William Tebay, plaatselijk politieagent en stalhouder van Lord Pomfret, wordt ondervraagd over Thomas Perry. Het opvallende aan deze zaak is dat Thomas Perry niet de doodstraf krijgt. Hij wordt gebrandmerkt in zijn hand. In de bron komt duidelijk naar voren dat de jongen een eerlijk karakter heeft, en verschillende getuigen bevestigen dat. Door zijn jonge leeftijd en de verdediging van zijn goede karakter krijgt hij strafvermindering.³²

Als deze zaak met de zaak uit 1689 vergeleken wordt zijn er een aantal dingen op te merken. Ten eerste wordt het recht verschillend toegepast. Thomas Perry krijgt alleen een lijfstraf, terwijl een achtjarige jongen in 1689 de doodstraf krijgt voor zondagsverstoring. Bovendien is de zaak van Thomas Perry na de Black Act gedateerd, dus het zou waarschijnlijker zijn dat hij ook een strenge straf zou krijgen. Waarschijnlijk had Perry het

---

³⁰ 'Ibidem', 10.

³¹ 'Ibidem', 10-11.

³² *Old Bailey Proceedings* (www.oldbaileyonline.org, versie 6.0, 17 april 2011), juli 1760, trial of Thomas Perry (t17600709-17).

geluk dat er mensen voor hem pleitten tijdens de rechtszaak. Ten tweede is op te merken dat er in de achttiende eeuw nog geen sprake is van apart jeugdstrafrecht. Er wordt wel rekening gehouden met de leeftijd van de dader, maar een aparte jeugdrechtbank is niet aanwezig. Onder invloed van de Verlichting zou het denkbaar kunnen zijn dat er een apart jeugdrecht ontstaat, maar daar is nog geen sprake van. De ideeën over het kind hadden nog geen grote invloed op het recht. Rond de helft van de negentiende eeuw is er pas sprake van een scheiding van kind en volwassene in het strafrecht. Maar dit had niet alleen met een veranderend kindbeeld te maken, maar ook met de zorg van de burgerij over de sociale orde. Het volgende hoofdstuk zal ingaan op de criminalisering van de jeugd in de negentiende eeuw en de implicaties daarvan op het strafrecht.³³

---

³³ Emsley, *Crime and Society*, 12.

Hoofdstuk 3

Jeugdcriminaliteit, kindbeeld en strafrecht (1800-1900)

3.1 Jeugdcriminaliteit

Aan het begin van de negentiende eeuw is er veel aandacht voor de jeugdcrimineel.

Filosofen, juristen en filantropen debatteren met politici over het groeiende probleem van de jeugdcriminaliteit. Het feit dat de elite van de samenleving jeugdcriminaliteit als een belangrijk sociaal probleem ging zien heeft te maken met verschillende oorzaken.

Ten eerste kenmerkte de eeuwwisseling van de achttiende- en de negentiende eeuw zich door twee belangrijke gebeurtenissen. Ten eerste had Engeland te maken met de sociale en economische veranderingen van de Industriële Revolutie. Sinds de tweede helft van de achttiende eeuw was er sprake van bevolkingsgroei, verstedelijking en groeiende armoede. Ten tweede was er onrust door de Napoleontische Oorlogen (1793-1815). De oorlogssituatie had een desastreus effect op de economie van Engeland. Door deze onzekere periode had de elite van Engeland angst voor sociale en politieke onrust. Men vreesde voor de stabiliteit en de macht van het land. In de discussie over de stabiliteit van het land kwam het onderwerp criminaliteit naar voren, en vooral jeugdcriminaliteit. Jeugdcriminaliteit werd als grootste bedreiging voor de stabiliteit van het land gezien.³⁴

De tweede oorzaak voor het probleem van jeugdcriminaliteit is de nieuwe visie op het kind. In het vorige hoofdstuk is hier aandacht aan besteed. De ideeën van Locke en Rousseau kregen in de negentiende eeuw grote invloed. Er werd gediscussieerd over de positie van het kind. Men had vooral belangstelling voor wat kinderen konden betekenen voor de samenleving. Waren ze slachtoffers van omstandigheden of vormden ze een bedreiging voor de samenleving? Aan deze vraagstelling is te zien dat men zich vooral richtte op de kinderen van de armen. Deze groep kwam in grote belangstelling te staan. De elite zag deze groep als de grootste bedreiging voor de sociale orde. In deze veronderstelling blijkt ook het sterke klassenbewustzijn. In het beeld van de elite, en later in de negentiende eeuw de middenklasse, vormden de armste klassen een voortdurende bedreiging voor de sociale orde. Om de orde te bewaren werden er verschillende wetten ingevoerd. Uit deze wetten blijkt dat men zich vooral richtte op de jongeren uit de arme gezinnen. Werkloosheid, onbehoorlijk gedrag, zondagsverstoring en gokken in het openbaar werden strafbaar gesteld. Dingen die

---

³⁴ Barry Goldson en J. Muncie (ed.), *Youth Crime and Justice : Critical Issues* (Londen 2006) 4.

voorheen als overlast of kattenkwaad werden beschouwd werden nu wettelijk strafbaar. Hierdoor kwamen steeds meer jongeren met justitie in aanraking.³⁵

3.2 Toename jeugdcriminaliteit

Over de toename van jeugdcriminaliteit aan het begin van de negentiende eeuw is verschillende literatuur verschenen. Historici verschillen onderling van mening wat de oorzaken hiervoor zijn. Peter King bespreekt in zijn artikel over de verschillende visies op dit onderwerp.³⁶ Ten eerste zijn er historici die oorzaak zoeken in economische en sociale veranderingen. James Walvin zoekt de oorzaak in de nieuwe, stedelijke samenleving ten tijde van de Industriële Revolutie. Hij ziet de sloppenwijken met al hun ellende als bron van sociale onrust. De veranderende samenleving zorgt voor grote groepen armen, die hun kinderen nauwelijks kunnen onderhouden. Hierdoor zijn de kinderen genoodzaakt te stelen.³⁷ J.J. Tobias voegt daaraan toe dat de groei van steden vooral wordt veroorzaakt door de vele kinderen die worden geboren in de arme wijken. De stedelijke bevolking verjongt snel. Hierdoor is de fysieke aanwezigheid van kinderen op straat groter dan in de achttiende eeuw. Deze kinderen worden grotendeels aan hun lot overgelaten.³⁸

King twijfelt aan het argument dat de verjonging van de stedelijke bevolking de oorzaak is van de stijging in de cijfers van jeugdcriminaliteit. Hij beargumenteert dat de groep 10 tot 19 jarigen de belangrijkste groep is. Er zijn maar weinig kinderen van onder de tien jaar gearresteerd vanwege crimineel gedrag. En juist de groep van 10 tot 19 jaar, die het meest geneigd zijn tot crimineel gedrag, neemt nauwelijks toe aan het begin van de negentiende eeuw. Londen bezat het kleinste percentage van deze groep, maar wel één van de hoogste jeugdcriminaliteitscijfers. Een directe link tussen deze groep en hoge jeugdcriminaliteitscijfers is dus niet te leggen.³⁹

Andere historici beweren dat migratie een belangrijke rol speelt in de toename van jeugdcriminaliteit. Sean McConville zegt dat grote groepen jongeren naar de stad trokken voor werk. Zowel van het platteland als het buitenland werden de steden overspoeld met jongeren. Veel jongeren konden geen werk vinden en belandden in het criminele circuit.⁴⁰ King brengt daartegenin dat maar een derde van de 0 tot 17 jarige criminelen in Londen van

---

³⁵ Goldson e.a., *Youth Crime*, 4-5.

³⁶ P. King, 'The Rise of Juvenile Delinquency in England 1780-1840: Changing Patterns of Perception and Prosecution', *Past and Present* 160 (1998) 138.

³⁷ J. Walvin, *A Child's World. A Social History of English Childhood, 1800-1914* (Harmondsworth 1982) 57.

³⁸ J.J. Tobias, *Crime and Industrial Society in the Nineteenth Century* (Londen 1967) 42.

³⁹ King, 'Rise of Juvenile Delinquency', 139.

⁴⁰ S. McConville, *History of English Prison Administration I, 1750-1877* (Henley on Thames 1981) 218-219.

buiten Londen kwamen. Migrantenjongeren blijken dus niet een dergelijk groot effect te hebben op de jeugdcriminaliteit in de stad, aangezien twee derde uit de stad zelf komt.⁴¹ (en bijlage grafiek blz.141).

Volgens King ligt de toename van de jeugdcriminaliteit aan het begin van de negentiende eeuw niet aan een toename van criminele activiteiten van jongeren. Hij zoekt het vooral in de angst van de elite om de sociale orde te bewaren. Deze houding, die ervoor zorgde dat er met grote angst naar arme jongeren werd gekeken, was niet nieuw. In de jaren tachtig en negentig van de achttiende eeuw worden er ook al discussies gevoerd over de sociale orde in de samenleving. Onderwerpen als hervorming van het strafrecht, groeiende steden, verwaarloosde kinderen en scholing zijn terug te dateren naar deze jaren. Wat nieuw is aan de discussie na de Napoleontische Oorlogen is de intensiteit van de discussie en de focus op jeugdcriminaliteit.⁴²

Na de oorlog stegen de criminaliteitscijfers snel, en de elite was ervan overtuigd dat dit aan jongeren te wijten viel. Filantropen en strafhervormers spraken van duizenden jongeren die Londen teisterden met crimineel gedrag. Deze angst had werd gevoed door de sociale veranderingen in die tijd. De oorlog en de Industriële Revolutie intensiveerden de discussie over de sociale gezondheid van Engeland. Bovendien zorgde de toenemende aandacht voor het kind *an sich* voor de focus op jeugdcriminaliteit. Er kwamen geluiden op om de jeugd apart te berechten, of in ieder geval rekening te houden met hun leeftijd. Daarnaast kwam de discussie over kinderarbeid op gang. Het kind stond in de belangstelling van de elite. Rond 1820 waren de ideeën van Locke en Rousseau geaccepteerd binnen de elite en de middenklasse. De kindertijd werd als iets aparts en unieks gezien. Men was er van overtuigd kinderen te moeten beschermen tegen het harde leven.⁴³

Dit ideaal kwam in schril contrast te staan met de werkelijkheid van de arbeidersklasse. Ouders konden hun kinderen geen ‘ideale jeugd’ geven. Doordat deze kinderen weinig onderwijs en aandacht kregen werden ze door de elite en middenklasse als potentiële criminelen gezien. Een jeugd zonder onderwijs en aandacht zou immers alleen maar kunnen leiden tot ellende. De werkelijkheid van de arbeiderskinderen en het burgerlijke ideaal botsten met elkaar. Deze botsing van levensstijlen voedde de angst voor de jeugdcriminaliteit aan het begin van de negentiende eeuw.⁴⁴

---

⁴¹ King, ‘Rise of Juvenile Delinquency’, 140.

⁴² ‘Ibidem’, 154.

⁴³ ‘Ibidem’, 156-158.

⁴⁴ ‘Ibidem’, 158.

3.3 Bemoeienis met de jeugd en strafrecht

In de vorige paragraaf is de toenemende aandacht voor het kind in de negentiende eeuw aangestipt. Deze toename resulteerde uiteindelijk voor aparte strafwetten voor kinderen, en uiteindelijk een aparte jeugdrechtbank aan het begin van de twintigste eeuw.

De aandacht voor het kind kan niet los gezien worden van de aandacht voor de armen in de samenleving. Beiden moesten gedisciplineerd worden volgens de burgerij. Dit burgerlijke beschavingsoffensief kreeg vorm door middel van onderwijsprogramma's, verboden op ongewenst gedrag en advies over een goed gezinsleven. Zo gebeurde het dat de overheid steeds meer invloed kreeg in het alledaagse leven van de arbeiders en hun kinderen.⁴⁵ De verschuiving van minimale aandacht voor de armen in de achttiende eeuw tot de wil om de armen te disciplineren in de negentiende eeuw komt uitgebreid aan bod bij Michel Foucault. Foucault zag het offensief om de armen en afwijkende personen te disciplineren en te controleren als machtswellust van de heersende klasse. Door disciplineren kon de overheid macht uitoefenen op haar onderdanen. Het controleren en disciplineren van afwijkende jongeren is hier een uitvloeisel van.⁴⁶

Het beschavingsoffensief spitste zich toe op de arme jeugd. Zij waren immers de burgers van de toekomst. Jongeren die crimineel gedrag vertoonden werden in toenemende mate voor de rechtbank gedaagd. In de jaren twintig van de negentiende eeuw werd het Engels strafrecht aangepakt door Robert Peel, minister van Binnenlandse Zaken. Door zijn inspanningen werd het strafrecht vereenvoudigd en geformaliseerd. Ook werd het aantal overtredingen waarop de doodstraf stond flink verminderd. Deze formalisering van het recht had effect op de jeugdcriminaliteit. In de achttiende eeuw werden conflicten en overtredingen lokaal opgelost. Met de hervormingen van het strafrecht kwam criminaliteit in een nationale context te staan. Lokale wetten en gebruiken verdwenen en in die plaats kwamen nationale, formele wetten.⁴⁷ De formalisering van het strafrecht zorgde er dus voor dat een toenemend aantal jongeren voor de rechtbank verscheen. De hervorming van het strafrecht luidde ook een aantal wetten in die gericht waren op de openbare orde. Zo mocht er niet openlijk gebedeld en geslapen worden op straat. Deze wetten zorgden ervoor dat arme jeugd in toenemende mate met justitie in aanraking kwam. Kinderen die op straat sliepen werden zonder pardon voor de rechter gesleept.⁴⁸

---

⁴⁵ 'Ibidem', 160.

⁴⁶ Foucault, *Discipline and Punish*, 80-82.

⁴⁷ Emsley, *Crime and Society*, 11.

⁴⁸ King, 'Rise of Juvenile Delinquency', 163.

3.4 Effect kindbeeld op het strafrecht

Vanaf de jaren veertig van de negentiende eeuw begint men in Engeland met het aanpakken van de kinderen uit de arbeidersklasse. Deze aanpak wordt veroorzaakt door de opkomst van het Chartisme in die jaren. Het Chartisme was de eerste massale arbeidersbeweging van Engeland. De demonstraties, en vooral die van 1842 met als gevolg de gevangenneming van 59 leiders, veroorzaakte grote angst onder de elite en middenklasse. Lord Ashley, bekend van zijn strijd tegen de slavernij, riep om verplicht onderwijs voor de kinderen van de arbeidersklasse. Hij vreesde de massa's kinderen die zonder opvoeding of onderwijs de grootste bedreiging voor Engeland zouden vormen.⁴⁹

Hervormers waren ervan overtuigd dat de kinderen van de arbeidersklasse kleine volwassenen waren die weer in kinderen moesten veranderen. Ze wisten teveel van het volwassen leven. Deze overtuiging werd in de jaren dertig van de negentiende eeuw verder uitgewerkt. Er werd een begin gemaakt met het 'sociaal' straffen van kinderen. Men zocht naar manieren om ontspoorde kinderen weer in het gareel te krijgen, in plaats van ze achteloos te straffen. Met deze overtuiging in het achterhoofd werd in 1838 Parkhurst geopend, de eerste penitentiaire jeugdinstelling.⁵⁰

Naast initiatieven vanuit de elite kwamen er ook uit evangelisch-christelijke hoek acties om arbeiderskinderen te disciplineren. Een invloedrijke evangelische hervormer was Mary Carpenter. Zij omschreef de laagste klassen in de samenleving als 'gevaarlijk en 'beestachtig'. Volgens haar lag het aan de slechtheid en onkunde van de ouders dat kinderen op het verkeerde spoor kwamen, niet aan armoede. Haar kritiek op het huidige strafrecht was dat kinderen gestraft werden zonder heropvoedingsprogramma's. Zonder deze programma's konden kinderen niet veranderd worden, en dus ook geen bijdrage leveren aan de maatschappij.⁵¹

Deze kritiek leidde uiteindelijk tot de *Youthful Offenders Act* (1854). Voor het eerst in de geschiedenis erkende het Britse parlement dat jeugdcriminaliteit een op zichzelf staand sociaal probleem was. De *Youthful Offenders Act* hield in dat kinderen voortaan niet naar reguliere gevangenissen werden gestuurd, maar naar speciale jeugdinstellingen. Voor verwaarloosde kinderen werd in 1857 de *Industrial Schools Act* in het leven geroepen. Deze wet zorgde voor scholing voor kinderen van arme gezinnen. Uit deze twee wetten blijkt duidelijk de 'dubbele' visie op het kind uit de arbeidersklasse. Men was ervan overtuigd dat

---

⁴⁹ Goldson e.a., *Youth Crime*, 5-6.

⁵⁰ 'Ibidem', 6.

⁵¹ 'Ibidem', 7.

er iets moest gebeuren met kinderen uit deze klasse, maar men was in eerste instantie bezig met het formuleren van de definitie ‘kind’. Men zag deze kinderen als bedreiging, maar ook als slachtoffers. Er werd een duidelijke scheiding gemaakt tussen jeugdige criminelen en onschuldige kinderen, die slachtoffers waren van omstandigheden. Verdere wetgeving in de jaren zestig van negentiende eeuw zorgde ervoor dat gebruikelijke straffen als geseling en deportatie langzaam van het toneel verdwenen. De meeste jeugdcriminelen werden naar de jeugdinrichtingen gebracht. Aan het einde van de negentiende eeuw was het getal van kinderen in jeugdinrichtingen en scholen opgelopen naar meer dan 30.000.⁵²

3.5 Rechtszaken

Een voorbeeld van het gewijzigde jeugdstrafrecht wordt goed weergegeven in deze rechtszaak. Deze zaak vond plaats op 5 februari 1894. De vijftienjarige Emily Newber wordt verdacht van een moord op een baby van tien maanden oud. Emily is huishoudster bij het gezin Meyers. In de rechtszaak worden de vader, moeder en andere huishoudsters verhoord. Ook worden politieagenten en medici ingeschakeld. Uiteindelijk wordt Emily veroordeeld tot één week gevangenisstraf en vijf jaar tuchtschool.⁵³

Deze zaak contrasteert met de praktijk van vóór de hervorming in het strafrecht. Toen werden kinderen veroordeeld tot deportatie, geseling en in het ergste geval de galg. Zo werd in 1832 de achttienjarige John James Levien nog gedeporteerd vanwege vervalsing van geld.⁵⁴ Deze twee bronnen geven duidelijk aan dat het strafrecht van eind negentiende eeuw wezenlijk verschilde van het strafrecht in de eerste helft van die eeuw. De focus lag meer op het heropvoeden dan op het straffen. Deze verandering moet gezien worden in de context van de hervorming van het strafrecht in de negentiende eeuw (zie vorige paragrafen). Ook voor volwassenen lag de focus meer op rehabilitatie dan straffen. Zoals eerder gezegd was deze verandering een gevolg van het burgerlijke ideaal. Iedereen moest een productieve bijdrage leveren aan de samenleving. Hierdoor moesten mensen met afwijkend gedrag, criminelen, niet alleen maar gestraft worden maar ook heropgevoed worden. Dit burgerlijke ideaal ging hand in hand met de opkomst van de wetenschap. De aandacht voor de ‘crimineel’ was voor een belangrijk deel aan de wetenschap te danken. Vooral vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw werd de mens in grote mate in medische termen gedefinieerd. Hierdoor

---

⁵² ‘Ibidem’, 7-8.

⁵³ *Old Bailey Proceedings* (www.oldbaileyonline.org, versie 6.0, 17 april 2011), februari 1894, trial of Emily Newber (t18940205-246).

⁵⁴ *Old Bailey Proceedings* (www.oldbaileyonline.org, versie 6.0, 17 april 2011), september 1832, trial of John James Levien (t18320906-160).

werd gedrag ook medisch benaderd. De link tussen afwijkend gedrag en zonde begon steeds meer te verdwijnen. Dit wordt aangehaald in het artikel van Ivan Dalley Crozier, waarin hij betoogt dat homoseksualiteit niet meer vanuit moreel-filosofisch oogpunt wordt bekeken, maar vanuit een wetenschappelijk oogpunt. Ook op het gebied van crimineel gedrag vond deze verschuiving plaats.⁵⁵

---

⁵⁵ I.Dalley Crozier, 'The medical construction of homosexuality and its relation to the law in nineteenth-century England', *Medical History* 1 (2001) 63.

Hoofdstuk 4

Eerste jeugdrechtbank, kindbeeld in de jaren zestig tot negentig en implicaties strafrecht (1900-2000)

4.1 Jeugdrechtbank

Vanaf de jaren tachtig in de negentiende eeuw komen strafrechthervormers, psychologen en pedagogen met het idee om aparte jeugdrechtbanken op te richten. Kinderen werden op een andere manier berecht dan volwassenen, maar wel in een gewone rechtbank. Volgens deze groepen was een jeugdrechtbank essentieel om de zaken aangaande kinderen te behandelen. In 1908 zou hun eis ingewilligd worden met de *Children Act*. Deze wet, aangenomen door de liberale regering onder leiding van Herbert Henry Asquith, had zes belangrijke punten. Ten eerste werden er landelijk jeugdrechtbanken opgericht, ten tweede werden jeugdinrichtingen en scholen verbeterd, ten derde werd roken voor kinderen verboden, ten vierde werden er maatregelen genomen om kinderen te beschermen van huiselijk geweld, ten vijfde werd het verboden voor kinderen onder de veertien cafés te bezoeken en als laatste werd er op de veiligheid van baby's toegezien. Deze wet zorgde voor een vergaande bemoeienis van de overheid met gezinnen en kinderen. Op deze manier wilde de staat grip krijgen op de jeugdige criminelen en zorg dragen voor verwaarloosde kinderen. Net als de hervormingswetten in de negentiende eeuw was de intentie van de staat tweeledig. Men wilde de bedreiging die arme kinderen vormen tegengaan door vergaande controle op desbetreffende gezinnen. Maar deze controle ging gepaard met een sterke sociale beweging om de kinderen een betere toekomst te bieden.⁵⁶

Intussen was de wetenschappelijke visie op de mens tot volle bloei gekomen. De jeugdrechtbanken waren een gevolg van deze visie. De kinderpsychologie en psychiatrie, die in de jaren zestig van de negentiende eeuw waren ontstaan, speelden een grote rol in de *Children Act*. In 1893 was de *Child Study Movement* opgericht door de Britse psycholoog James Sully. Deze beweging propageerde de mening dat kinderen op een individuele manier behandeld moesten worden. Ook bood ze geïnteresseerden literatuur aan op het gebied van kinderpsychologie. De *Child Study Movement* was van grote invloed in de oprichting van de Cook County jeugdrechtbank in Chicago. Deze jeugdrechtbank was in 1899 opgericht door de lokale vrouwenvereniging. Deze vrouwen geloofden dat kinderen bedorven werden door

---

⁵⁶ K. Bradley, 'Juvenile delinquency and the evolution of the British juvenile courts, c. 1900-1950 (oktober 2008), <http://www.history.ac.uk/ihr/Focus/welfare/articles/bradleyk.html> (16 januari 2013).

hun omgeving. Ze probeerden hulp te bieden voor verwaarloosde kinderen. De oprichting van deze jeugdrechtbank vond snel navolging in de rest van de Verenigde Staten, en daarna Engeland.⁵⁷

In het kader van dit onderzoek is het interessant een jeugdrechtbank nader te bekijken. Een aansprekend voorbeeld is de *Inner London Juvenile Court*, de jeugdrechtbank van Oost-Londen. Oost-Londen stond bekend om zijn armoede en sloppenwijken. Een jeugdrechtbank op deze plaats is dan ook niet onlogisch. De jeugdrechtbank was in 1905 opgericht en was daarmee de eerste in het gebied. Basil Henriques, magistraat van de jeugdrechtbank in 1924, omschrijft de rechtszaal als volgt:

The proceedings were held in a disused court-room of the Old Street 'Police' Court. The magistrate sat on a raised 'throne', with the two lay justices on ordinary chairs each side of him. The children and their parents were in the well of the court, a very long way from the Bench.⁵⁸

Deze fysieke situatie van de rechtbank was een doorn in het oog van liberale magistraten. Volgens hen was deze inrichting gericht op het intimideren van kinderen, terwijl een jeugdrechtbank een vertrouwelijke en intieme uitstraling moest hebben. De kinderen moesten dicht bij de magistraten kunnen zitten om te kunnen spreken over hun problemen of criminele activiteiten. Henriques en de voorzitter van de magistraten, Sir William Clarke Hall, waren voorstander van dit idee.⁵⁹

De jeugdrechtbank hield één keer per week zittingen in het rechtsgebouw van Oost-Londen. Op de zittingen werden ongeveer 10 tot 14 zaken behandeld. Soms waren er uitschieters naar 20-24 zaken, maar dat had te maken met feestdagen en vakanties. Kinderen konden meer kwaad doen op vrije dagen dan op schooldagen. Bij de jeugdrechtbank werd er rekening gehouden met verschillende leeftijden. Zo werd er een verschillende strafmaat toegepast bij een diefstal in 1915 door twee jongens van dertien, één van elf en één van tien jaar oud. De twee oudste jongens kregen zes zweepslagen, terwijl de andere twee werden vrijgesproken.⁶⁰

---

⁵⁷ Bradley, 'Juvenile delinquency', (oktober 2008).

⁵⁸ B. Henriques, *The Indiscretions of a Magistrate: Thoughts on the Work of the Juvenile Court* (Londen 1950) 17.

⁵⁹ K. Bradley, 'Inside the Inner London Juvenile Court, c. 1909-1953', *Crimes and Misdemeanors* 2 (2009) 46-47.

⁶⁰ Bradley, 'Inside Juvenile Court', 50.

De reclasseringsambtenaren waren een belangrijke spil in het werk van de jeugdrechtbank. Reclasseringsambtenaren rapporteerden over de thuissituatie, de woonomgeving en de vriendenkring van het kind. Zo kreeg de rechtbank een goed beeld van het kind dat voor ze stond. Reclassering werd een steeds belangrijkere factor in de rechtspraak. In 1910 ontvingen maar 10 procent van de veroordeelde kinderen een vorm van reclassering. In 1925 was dit getal al opgelopen naar 35-40 procent. De rapporten van de ambtenaren zorgden voor een betere kijk op de situatie van het kind. Zo kon de rechtbank ingrijpen waar het nodig was.⁶¹

Het interessante aan deze rechtbank is dat ze meer weg had van sociale hulpverlening dan een strafinstituut. Henriques en Clarke Hall waren begaan met de jeugd en wilden hun situatie verbeteren. Ze legden niet zozeer de nadruk op het wangedrag van de jongeren, maar op de moeilijke thuissituatie. Ze zagen de jongeren meer als slachtoffer dan als dader. Deze visie was vooruitstrevend in de jaren twintig. Pas in de jaren zestig zou deze visie algemeen geaccepteerd worden bij de jeugdrechtbanken in Engeland. De visie van Henriques en Clarke Hall is uiteindelijk de bron voor het huidige beleid bij jeugdrechtbanken in Engeland.⁶²

4.2 Kindbeeld en implicaties op het strafrecht

De welvaartstaat kende een ongekeerde economische groei en een enorme verbetering in de levens van veel mensen. Daarnaast ontstond voor het eerst een grote jeugdcultuur met verschillende groeperingen. Zo noemden groepen jongeren uit de arbeidersklasse zich de Teddy Boys (jaren '50), de Mods (vroege jaren '60) en Skinheads (jaren '60 en '70). Jongeren uit de middenklasse richtten zich vooral op politieke protesten. De spanningen die de jeugd veroorzaakte leidde tot veel discussie in het Engeland na de Tweede Wereldoorlog. Net als na de Napoleontische Oorlogen werd er gediscussieerd over de staat van het land, en wat de veranderingen op economisch, politiek en sociaal gebied zouden gaan betekenen voor de sociale orde. De staat van het land werd afgemeten aan de morele toestand van de jeugd. Het verschil met de Napoleontische Tijd is dat er na de Tweede Wereldoorlog een wijdverbreide jeugdcultuur bestaat, terwijl dat in de vroege negentiende eeuw niet aanwezig was. Er is een duidelijke verschuiving opgetreden in de samenleving van aandacht voor de volwassenen naar de jeugd.⁶³

In de academische wereld van de jaren vijftig werd er veel gediscussieerd over de effecten van de oorlog en 'amerikanisatie' op de jeugd. Vooral het laatste punt werd als

---

⁶¹ 'Ibidem', 53-54.

⁶² 'Ibidem', 59.

⁶³ Goldson e.a., *Youth Crime*, 9-10.

bedreiging gezien omdat men dacht dat de invloed daarvan desastreus zou zijn voor de Britse samenleving. In de jaren zestig werd er vooral gediscussieerd over het falen van de welvaartstaat met betrekking tot het oplossen van de jeugdcriminaliteit. Volgens politici en de liberale elite was de jeugdcriminaliteit en afwijkende jeugdcultuur te wijten aan ‘structurele conflicten’ in de Britse samenleving. Traditionele normen en waarden werden ondermijnd door de nieuwe rijkdom, het uiteenvallen van het Britse wereldrijk, het verlies van economische en politieke dominantie in de wereld, de technologische ontwikkelingen en nieuwe opvattingen over het gezin en seksualiteit. Toch bleef men ook sympathie houden voor de jeugd. Men geloofde er heilig in dat de situatie verbeterd kon worden. Dit werd in de jaren zestig zichtbaar in de wetgeving betreffende de jeugd.⁶⁴

4.3 De jaren zestig

De discussie in de jaren zestig werd geopend met het *Ingleby Report* (1960). Dit rapport legde de zwakte van het jeugdstrafrechtstelsel bloot. Aan de ene kant moest het systeem jongeren terechtstellen en straffen, aan de andere kant had het de plicht toe te zien op de zorg voor het kind. Het kind werd bij het begin van het rechtsproces behandeld als rationeel wezen, maar na de veroordeling was er pas aandacht voor de (psychische) omstandigheden van het kind. Over deze tegenstrijdigheid werd in de jaren zestig gediscussieerd om tot een oplossing te komen. De *Children and Young Persons Act 1963* benadrukte dat preventieve zorg voor de kinderen noodzakelijk was. Lokale overheden kregen het recht om bij gezinnen te interveniëren. Sociale werkers, leraren, psychologen, dokters en reclasseringsambtenaren werden ingeschakeld om risicogezinnen te monitoren. Ook werd de leeftijd van aansprakelijkheid verhoogd van 8 naar 10 jaar.⁶⁵

Het debat over jeugdcriminaliteit in de jaren zestig werd gekenmerkt door een grote sociale beweging van de politiek en elite. De jeugd werd als bedreigend ervaren, maar het geloof in de maakbaarheid van de samenleving was sterk aanwezig. Dit geloof zorgde ervoor dat er in 1969 een nieuwe wet in werking werd gesteld. De *Children and Young Persons Act 1969* verhoogde de leeftijd van aansprakelijkheid van 10 tot 14 jaar. Men zocht naar andere manieren om jeugdige criminelen te corrigeren. Men geloofde dat door middel van het samenwerken tussen sociale werkers en ouders de jeugd gecorrigeerd kon worden. Alleen in uiterste gevallen moest het kind via het strafrecht terecht worden. In de jaren zestig was duidelijk een verschuiving te zien in de behandeling van jeugdcriminaliteit. Het kind

---

⁶⁴ ‘Ibidem’, 10.

⁶⁵ ‘Ibidem’, 11.

verdween uit de handen van het strafrechtstelsel en kwam onder toezicht te staan van sociale werkers.⁶⁶

4.4 De jaren zeventig en tachtig

Vanaf de jaren zeventig kwam er een kentering in het denken over de jeugd. Met de komst van de conservatieve regering in de jaren zeventig werd de opmars van de sociale beweging in het strafrecht gestopt. De conservatieven moesten niets hebben van de ‘softe’ aanpak van criminaliteit in de jaren zestig. Orde en veiligheid stonden hoog in het vaandel. Volgens de conservatieven moest er een harde aanpak gehanteerd worden. De kentering van de jaren zeventig stond niet op zichzelf. Engeland werd geteisterd door economische problemen, een hoge werkloosheid, militante arbeidersbewegingen en criminaliteit. Eind jaren zeventig werd in de media gesuggereerd dat Engeland onregeerbaar was geworden, en dat er met harde hand een einde moest gemaakt worden aan de problemen. De conservatieven wist de ontevreden bevolking aan te spreken met hun verhaal over de schadelijke jaren zestig en de zwakke politiek van Labour uit die tijd.⁶⁷

Hoewel de conservatieven duidelijke taal spraken over de staat van het land en de harde aanpak die het nodig had, bleken de jaren tachtig als het gaat om jeugdcriminaliteit vrij positief en liberaal. Het opsluiten van kinderen nam af en er was een daling in jeugdcriminaliteit zichtbaar. Het jeugdbeleid was liberaal omdat men trachtte de jeugd te ‘decriminaliseren’. Er werd minimaal geïntervenieerd in gezinnen door de overheid, er werd getracht het systeem efficiënter te maken en de nadruk van het beleid kwam op de corrigerende werking van de gemeenschap te liggen. De overheid vond dat burgers de taak hadden de jeugd te corrigeren. Door het optimisme, de dalende criminaliteitscijfers en de efficiëntie van het jeugdrechtstelsel concludeerden academici zelfs dat de jeugd de criminaliteit was ‘ontgroeid’. Echter, de jaren negentig zouden dit optimisme totaal vernietigen.⁶⁸

---

⁶⁶ ‘Ibidem’, 11.

⁶⁷ ‘Ibidem’, 12.

⁶⁸ ‘Ibidem’, 12-13.

4.5 De jaren negentig

Engeland werd aan het begin van de jaren negentig opgeschrikt door een gruwelijke moord. Op 12 februari 1993 werd de 2 jaar oude James Bulger vermoord door twee 10-jarige jongens. Het was vooral de manier waarop de moord tot stand kwam die de mensen deed huiveren. Het jongetje was geslagen met stenen en een metalen stang. Daarna werd hij voor de trein gegooid. De moord maakte veel gevoelens los in de Britse samenleving. Zo werd bezorgdheid geuit over de staat waarin het land verkeerde. Men vroeg zich af waar de traditionele waarden en normen waren gebleven. Ook kwam er agressie los bij veel mensen. De twee jongens werden bedreigd door een groep mensen toen ze bij de rechtbank arriveerden.⁶⁹

De moord zorgde ervoor dat straffen voor de jeugd verzwaard werden. Politici en media waren het er over eens dat een groot deel van de jeugd losgeslagen was, en dat ze daardoor gevaarlijk waren voor de samenleving. De premier van Engeland, John Major, verklaarde dat de samenleving meer moest straffen, en minder moest begrijpen. Daarnaast werd ook de invloed van gewelddadige films als oorzaak aangewezen voor jeugdcriminaliteit. Volgens verschillende groepen in de samenleving was er in het verleden teveel nadruk gelegd op rehabilitatie in plaats van straf en discipline. De *Association of Chief Police Officers* klaagde over het gebrek van daadkracht bij de jeugdrechtbanken. Een belangrijk punt in dit sentiment werd aangegeven door de conservatieve filosoof Roger Scruton. Scruton schreef in de *Daily Mail* van 6 april 1995 wat veel mensen in Engeland dachten:

The whole country was distressed by the murder of James Bulger, and could not rest until the culprits were brought to justice. The discovery that no suitable punishment was available, that these evil monsters would not be brought to justice at all, but merely coddled and nannied for a while by official institutions, served to exacerbate our indignation.⁷⁰

Het gevoel dat de jeugdcriminelen niet bestraft werden en het feit dat ze als ‘kwaadaardige monsters’ werden afgeschilderd zijn twee belangrijke punten in de kijk op de jeugd in de jaren negentig. Deze ‘demonisering’ van de jeugd was niet beperkt tot Engeland. In de rest van Westerse wereld was er ook de neiging de jeugd strenger te straffen. In de Verenigde Staten sprak de politieke filosoof John DiIulio over ‘super roofdieren’ die de samenleving

---

⁶⁹ Smith e.a., ‘The killing of children’, 6-7.

⁷⁰ ‘Ibidem’, 13.

bedreigden.⁷¹ Uitspraken van politici, de media en commentatoren zorgden ervoor dat het klimaat voor de jeugdige criminelen een stuk harder werd dan van vóór de jaren negentig.

In de twintigste eeuw is een verschuiving te zien in het jeugdstrafrecht. De eeuw begint met de oprichting van de jeugdrechtbank, en in toenemende mate wordt de zorg om het kind belangrijker. Uit angst voor de jeugd uit de arbeidersklasse en uit sociale bewogenheid wordt er een netwerk opgebouwd om criminaliteit te voorkomen. In de jaren vijftig en zestig wordt dit netwerk van reclasseringsambtenaren, leraren en dokters verder uitgebreid. Ook komen er wetten die de straffen verlichten en de aansprakelijkheid van kinderen ter discussie stellen. Door sociaaleconomische en politieke problemen in de jaren zeventig verandert het beeld op jeugdcriminaliteit. De harde aanpak is het devies van de conservatieve regering. De aanpak uit de jaren zestig bleek te zwak. Toch blijft de realiteit tot in de jaren tachtig positief. De jeugdcriminaliteit neemt af en academici zeggen dat de jeugd de criminaliteit aan het ontgroeien is. In de jaren negentig verandert dit optimisme in negativisme door een gruwelijke moord van twee jongens op een kleuter. Jeugdige criminelen worden door media en politici afgeschilderd als beesten. In de jaren negentig worden de straffen voor de kinderen weer verzaamd. Politici en academici zijn ervan overtuigd dat alleen een harde aanpak helpt.

---

⁷¹ E. S. Scott en L. Steinberg, 'Adolescent Development and the Regulation of Youth Crime', *The Future of Children* 2 (2008) 17.

Conclusie

Vanaf de vroegmoderne tijd zijn filosofen, politici en medici in Engeland bezig geweest met het formuleren van het begrip 'kind'. In de vroegmoderne tijd zag men de kindertijd als een periode van voorbereiding op volwassenheid. Kinderen werden als kleine volwassenen gezien. Dit beeld zorgde voor een gelijke behandeling van kinderen en volwassenen als het gaat om criminaliteit. Overtredingen van kinderen werden net zo zwaar gestraft als overtredingen van volwassenen.

Een ander aspect van het vroegmoderne kindbeeld is de christelijke kijk op de mens. Volgens de elite en de kerk was het kind geneigd het kwade te doen. De zonde die het kind begin moest bestraft worden. Bij de opvoeding lag de nadruk dan ook op strengheid en discipline. Wat opvalt aan rechtszaken in de vroegmoderne tijd is de religieuze lading van een veroordeling. Zowel veroordeelde kinderen als volwassenen moeten berouw van hun daden tonen. Ze hebben naast het overtreden van de regels gezondigd tegen God.

De straffen in de vroegmoderne tijd waren zwaar omdat criminelen een bedreiging voor de sociale orde vormden. De staat eiste gedisciplineerde burgers die een bijdrage konden leveren aan de opbouw dan wel handhaving van een stad of land. Criminelen probeerden deze eis te omzeilen, en daarmee waren ze een gevaar voor de samenleving.

Vanaf de Verlichtingsperiode treedt er een verandering op in de visie op het kind. Locke en Rousseau zijn de twee voornaamste denkers op dit gebied. Beide zijn overtuigd van de goedheid van het kind. Deze gedachte vormt een radicale breuk met het verleden. Volgens deze filosofen is het beter de kinderen met zachte hand te onderwijzen dan ze met harde hand op te voeden.

Onder invloed van de wetenschap wordt in de Verlichting het mensbeeld gerationaliseerd. Dit heeft tot gevolg dat medici een belangrijke rol krijgen in het definiëren van de mens. Afwijken, of crimineel gedrag, wordt gezien als een defect in de hersenen. Criminaliteit wordt langzaam ontdaan van zijn religieuze lading. Deze visie vindt in de achttiende eeuw nog geen breed draagvlak, maar zal pas in de negentiende eeuw alom geaccepteerd worden. In de Verlichtingsperiode is de nieuwe visie op de mens vooral een elitaire aangelegenheid. Ook treedt er een vermenging op tussen het christelijke mensbeeld en het rationele mensbeeld. Puriteinen benadrukken de zondige aard van het kind, maar ook de noodzaak van opvoeding en onderwijs.

Het is dus niet zo dat in de Verlichting een totaal nieuwe visie op de mens ontstond, er was eerder sprake van een vermenging tussen twee beelden.

In de negentiende eeuw krijgt de wetenschap veel invloed op de samenleving. Hierdoor verandert het beeld op het kind aanzienlijk. De ideeën uit de Verlichting vinden in de samenleving een breed draagvlak. Vanaf de jaren twintig wordt het strafrecht hervormd. Men is ervan overtuigd dat alleen straffen niet helpt. Heropvoeding wordt een belangrijke factor in de bestrijding van criminaliteit. Dit geldt ook voor de jeugd. De eerste jeugdinstellingen worden geopend, en wetgevers houden rekening met de strafmaat voor jongeren. Het begin van een verschillende berechting van kinderen en volwassenen ontstaat in deze tijd.

De jeugd komt in de belangstelling te staan in de negentiende eeuw. De elite maakt zich vooral zorgen om de jeugd uit de arbeidersklasse. Om de bedreiging van deze jeugd tegen te gaan is heropvoeding noodzakelijk. De overheid wil invloed krijgen op de gezinnen waar deze jongeren in leven. Door sociale programma's en wetgeving kan de overheid deze gezinnen nauwlettend in de gaten houden.

De twintigste eeuw kenmerkt zich door een ontwikkeling en verfijning van het strafrechtstelsel. Aan het begin van de twintigste eeuw worden de eerste jeugdrechtbanken opgericht. Onder invloed van kinderpsychologie worden strafrechtwetten aangepast. Men verhoogt de leeftijd van aansprakelijkheid, en steeds meer jeugdcriminelen worden behandeld door een netwerk van reclasseringsambtenaren, leraren en dokters. Op dit moment is het kindbeeld definitief anders dan de visie op volwassenen. De kindertijd is een periode op zichzelf, en moet daarom met andere ogen bekeken worden.

Na de Tweede Wereldoorlog wordt het jeugdrechtstelsel verder ontwikkeld. De jaren vijftig en zestig staan bekend om de sociale aanpak van de jeugdcriminaliteit. De aanpak van de jeugd heeft een sterk sociale inslag. Straffen en disciplineren zijn in deze tijd uit de mode. Het geloof in de maakbaarheid van de samenleving is groot. Academici zijn ervan overtuigd dat kinderen uit de criminaliteit geholpen kunnen worden door een sociale aanpak.

De jaren zeventig en tachtig laten een ander beeld zien aangaande jeugdcriminaliteit. Door economische problemen en onzekerheid komt de conservatieve regering met een programma van *law and order*. Conservatieven vinden dat de jaren zestig de samenleving geen goed hebben gedaan. Men moet terug naar de traditionele waarden en normen. Strengheid en discipline zijn weer terug van weggeweest. In realiteit blijkt de harde aanpak van de conservatieven mee te vallen. Dat zou pas in de jaren negentig plaatsvinden. Een

gruwelijke moord op een kleuter, gepleegd door twee kinderen, zorgt voor publieke verontwaardiging en woede. Politici, media en commentatoren schreeuwen om zwaardere straffen. Deze verzwaring wordt in verschillende wetswijzigingen in de jaren negentig bekrachtigd.

Op dit moment is er discussie over de verzwaring van het jeugdstrafrecht in de jaren negentig. Verschillende academici pleitten voor een apart ‘puberstrafrecht’. Scott en Steinberg schrijven dat het wenselijk zou zijn om een apart ‘puberstrafrecht’ te introduceren. Dit houdt in dat jonge kinderen anders berecht worden dan oudere kinderen. De auteurs gaan uit van de ontwikkeling van het kind, en beargumenteren om die reden de verschillende aanpak in leeftijden. Ook moeten oudere, recidivisten harder gestraft worden dan kinderen die voor het eerste een misdrijf begaan. Alleen op deze wijze kunnen kinderen op een goede wijze bestraft en geholpen worden.⁷²

Uit de laatste woorden blijkt dat het jeugdstrafrechtstelsel nog steeds ter discussie staat. Verder onderzoek zal uit moeten wijzen wat de beste manier is om met jeugdcriminaliteit om te gaan. Op dit moment is de wetenschap zo ver gevorderd dat we weten hoe een kind de wereld beleeft en wat zijn beweegredenen zijn. Ook weten we door een netwerk van professionals in welke omgeving het kind zich begeeft. Deze factoren zouden idealiter tot een rechtvaardig jeugdstrafrechtstelsel moeten leiden. Maar onder invloed van de media en populistische politici is te betwijfelen of er een consistent systeem komt. De ‘golfbeweging’ tussen een sociale aanpak en een harde aanpak zal niet zomaar tot stilstand komen.

---

⁷² Scott, *Adolescent Development*, 28.

Literatuurlijst

Literatuur

- Bradley, K., 'Inside the Inner London Juvenile Court, c. 1909-1953', *Crimes and Misdemeanors* 2 (2009) 37-59.
- Cavallo, Sandra en Silvia Evangelisti (ed.), *A Cultural History of Childhood and Family in the Early Modern Age* (Oxford en New York 2010).
- Dalley Crozier, I., 'The medical construction of homosexuality and its relation to the law in nineteenth-century England', *Medical History* 1 (2001) 61-82.
- Devereaux, S., 'Recasting the Theatre of Execution : The Abolition of the Tyburn Ritual', *Past and Present* 1 (2009) 127-174.
- Emsley, C., *Crime and Society in England, 1750-1900* (Londen en New York 1987).
- Foucault, M., *Discipline and Punish : The Birth of Prison*, vertaald uit het Frans door Alan Sheridan (Londen 1977).
- Foyster, Elizabeth en J. Marten (ed.), *A Cultural History of Childhood and Family in the Age of Enlightenment* (Oxford en New York 2010).
- Goldson, Barry en John Muncie (ed.), *Youth Crime and Justice : Critical Issues* (Londen 2006).
- Henriques, B., *The Indiscretions of a Magistrate : Thoughts on the Work of the Juvenile Court* (Londen 1950).
- King, P., 'The Rise of Juvenile Delinquency in England 1780-1840 : Changing Patterns of Perception and Prosecution', *Past and Present* 160 (1998) 116-166.
- McConville, S., *History of English Prison Administration I, 1750-1877* (Henly on Thames 1981).
- Scott, Elizabeth S. en L. Steinberg, 'Adolescent Development and the Regulation of Youth Crime', *The Future of Children* 2 (2008) 15-33.
- Smith, David en K. Sueda, 'The killing of children as a symptom of national crisis : Reactions in Britain and Japan', *Criminology and Criminal Justice* 1 (2008) 5-25.
- Tobias, J.J., *Crime and Industrial Society in the Nineteenth Century* (Londen 1967).
- Walvin, J., *A Child's World. A Social History of English Childhood, 1800-1914* (Harmondsworth 1982).

Bronnen:

- *Old Bailey Proceedings* (www.oldbaileyonline.org, versie 6.0, 17 april 2011), februari 1894, trial of Emily Newber (t18940205-246).
- *Old Bailey Proceedings* (www.oldbaileyonline.org, versie 6.0, 17 april 2011), september 1832, trial of John James Levien (t18320906-160).
- *Old Bailey Proceedings* (www.oldbaileyonline.org, versie 6.0, 17 april 2011), juli 1760, trial of Thomas Perry (t17600709-17).
- *Old Bailey Proceedings* (www.oldbaileyonline.org, versie 6.0, 17 april 2011), *Ordinary of Newgate's Account*, 15 juli 1689 (OA16890715).

Websites:

- Bradley, K., 'Juvenile delinquency and the evolution of the British juvenile courts, c. 1900-1950 (oktober 2008),
<http://www.history.ac.uk/ihr/Focus/welfare/articles/bradleyk.html> (16 januari 2013).